

Viikon lastentautikatsaus

Kuluneella viikolla korostuivat laajat, käytäntöön vaikuttavat satunnaistetut tutkimukset infektioiden ehkäisystä sekä merkittävät pitkäaikaisseurannat laite- ja lääkehoidoissa. Viikon keskeisimpiin tuloksiin lukeutuivat äidin raskaudenaikaisen RSV-rokotuksen korkea suojateho tosielämässä, uuden biologisen lääkkeen kyky hidastaa beetasolutuhoa tyypin 1 diabeteksessa sekä varmistus siitä, että huoneilma on turvallinen ensisijainen valinta lievästi ennenaikaisten elvytyksessä. Lisäksi uusi data asettaa kyseenalaiseksi uloshengitysvaikeuksien ehkäisyn bakteerilysaateilla ja yhden yön uniapneaseulonnan korkean riskin potilailla.

NOSTOT

Happiosuuden vertailu lievästi ennenaikaisten syntymäelvytyksessä `` Klusterisatunnaistetussa

vaihtovuorotutkimuksessa (n=1818) verrattiin 32–35 raskausviikolla syntyneiden elvytyksen aloittamista 30 % (FiO₂ 0.30) tai 21 % (FiO₂ 0.21) hapella. Hengitystuen tarpeessa synnytyssalista poistuttaessa ei ollut merkittävää eroa ryhmien välillä (72,6 % vs 73,3 %; riskiero -0,83 [95 % luottamusväli -4,33–2,67]). Kuitenkin 30 % happea saaneet tarvitsivat harvemmin edistyneempää tukea, kuten noninvasiivista painetukea, intubaatiota tai rintakehäkompressioita (suhteellinen vetosuhde 0,70 [95 % lv 0,52–0,95]). Löydös osoittaa, että huoneilma ja 30 % happi ovat molemmat käyttökelpoisia, mutta korkeampi aloitusosuus voi hieman vähentää vaativamman elvytyksen tarvetta tässä ikäryhmässä. *JAMA. Peart SR, Manley BJ, Cheong JLY ym. DOI*

Bakteeriuute OM-85 ei ehkäise pikkulasten uloshengitysvaikeuksia `` Laajassa lumekontrolloidussa

satunnaistetussa ORBEX-tutkimuksessa (n=822) arvioitiin suun kautta annostellun OM-85-bakteeriuutteen (3,5 mg/vrk 10 pv/kk 24 kuukauden ajan) tehoa astmariskissä olevien 6–18 kuukauden ikäisten lasten uloshengitysvaikeuksien ehkäisyssä. Aika ensimmäiseen vinkuvaan alahengitystieinfektioon seuranta-aikana hoidon jälkeen ei eronnut ryhmien välillä (riskitiheyssuhde HR 1,16 [95 % lv 0,82–1,64], p=0,35). Tämä vankka tulos osoittaa, etteivät bakteerilysaatit sovellu astman kaltaisten oireiden primaaripreventioon leikki-ikäisillä, mikä selkeyttää hoitokäytäntöjä. *Lancet. Morgan WJ, Mauger DT, Bacharier LB ym. DOI*

Teplitsumabi säästää beetasolutoimintaa vastasairastuneilla tyypin 1 diabeetikoilla `` PROTECT-satunnaistetun

kokeen (n=275, 8–17-vuotiaita) *per protocol* -analyysissä selvitettiin teplitsumabin (kaksi 12 päivän infuusiokuuria) pitkäaikaistehoa vaiheen 3 diabeteksessa. Viikolla 78 C-peptidipitoisuuden muutos oli merkittävästi parempi lääkeryhmässä (keskiarvon ero 0,14 nmol/l [95 % lv 0,10–0,18]; p<0,001), päivittäinen ulkoisen insuliinin tarve oli pienempi (-0,17 U/kg/vrk; p<0,001) ja glukoosin tavoitealueella oloaika (TIR) oli pidempi (ero 6,17 %; p<0,05). Löydökset vahvistavat, että immunomodulaatio hidastaa taudin etenemistä potilaan perinnöllisestä riskiprofiilista tai autovasta-aineista riippumatta. *Diabetologia. Herold KC, Dayan CM, Chatenoud L ym. DOI*

Äidin raskaudenaikaisen RSV-rokotuksen korkea kliininen suojateho tosielämässä `` Systemaattisessa

katsauksessa ja meta-analyysissä yhdistettiin havainnoivat tutkimukset (n=7112 imeväistä) äidin RSVpreF-rokotteen tehosta imeväisten alahengitystieinfektioita vastaan. Rokotteen tehokkuus (vaccine effectiveness) RSV:hen liittyviä sairaalahoitoja vastaan oli 82 % (95 % lv 81–82 %) alle kolmen kuukauden ikäisillä ja 78 % (95 % lv 70–84 %) alle kuuden kuukauden ikäisillä. Tulokset tukevat raskaana olevien RSV-rokotusohjelmien laajentamista, sillä ne ehkäisevät tehokkaasti elämän ensimmäisten kuukausien vakavaa sairastavuutta. *JAMA Pediatr. Batoool R, Wang R, Obeid H ym. DOI*

Sepelvaltimomuutokset määrittelevät Kawasaki-taudin pitkäaikaisennusteen `` Italialaisessa havainnoivassa pitkittäisseurannassa (n=533 lapsipotilasta, vuosilta 1982–2025) akuutin vaiheen sepelvaltimomuutoksia kehittyi 22,0 %:lle (27 aneurysmaa, 90 laajentumaa). Pysyviä muutoksia todettiin vain potilailla, joilla oli ollut keskisuuria tai jättäneurysmia. Aneurysman itsenäisiä ennustekijöitä olivat alle 6 kk ikä (OR 7,64), IVIG-resistenssi (OR 9,89), viiveellinen yli 10 päivän IVIG-hoito (OR 5,27) ja perikardiumneste (OR 3,16). Kliinisesti on merkittävää tunnistaa nämä modifioitavissa olevat ja ei-modifioitavat riskitekijät ajoissa aggressiivisemmän anti-inflammatorisen hoidon (esim. interleukiini-1-estäjät) käynnistämiseksi. *Pediatrics*. Bonanni F, Claudi G, Vanacore C ym. DOI

Down-lapsilla yhden yön uniapneaseulonta saattaa antaa virheellisen tuloksen `` Retrospektiivisessä aineistossa (n=150 tutkimusta) arvioitiin kliinisesti merkittävää yökohtaista vaihtelua 1–18-vuotiaiden Down-lasten kolmen peräkkäisen yön happisaturaatioseulonnassa (3NPO). Yli puolessa (53 %) mittauksista esiintyi merkittävää vaihtelua diagnoosirajojen yli eri öinä. Suurin osa keskivaikeasta tai vaikeasta obstruktiivisesta uniapneasta (76 %) todettiin yli 6-vuotiailla. Tulos viittaa siihen, että Down-lasten yhden yön mittauksiin perustuvat seulontasuositukset vaativat päivitystä, sillä negatiivinen löydös yksittäisenä yönä ei poissulje uniapneaa. *Arch Dis Child*. Garde AJB, Wen Yi Ong J, Howarth Z ym. DOI

Likvorisunttien komplikaatioita selittävät perussairaudet, eivät laitevalinnat `` Laaja prospektiivinen HCRN-monikeskustutkimus kartoitti 3686 alle 18-vuotiaan lapsen ensivaiheen likvorisuntin (vuosilta 2018–2024) epäonnistumisia. Sunteista 35 % vaati uusinnan tai infektion hoidon (29 % toimintahäiriöitä, 5 % infektoita). Riippumattomia riskitekijöitä olivat 0–6 kuukauden ikä, kasvaimesta tai keskösuden aivoverenvuodosta johtuva hydrokefalus, gastroomalektu ja vähintään kaksi monimuotoista pitkäaikaissairautta, mutta teknologiat – kuten suntiventtiilin tyyppi tai antibioottipinnoite – eivät vaikuttaneet riskiin. Havainto painottaa oheissairastavuuden merkitystä perheiden informoinnissa ja seurantaraportin suunnittelussa. *J Pediatr*. Ravindra VM, Kestle JRW, Jensen H ym. DOI

Keltakuumerokotteen osittaisannokset indusoivat imeväisillä riittävän suojan `` Ugandassa tehdyssä satunnaistetussa faasin 4 kokeessa (n=1784) selvitettiin 17DD-keltakuumerokotteen osittaisannosten tehoa 9–23 kuukauden ikäisillä. Sekä viidesosa- (0,1 ml) että puolikasannos (0,25 ml) osoittautuivat serokonversion suhteen samanveroisiksi (non-inferior) normaaliin täyteen annokseen (0,5 ml) verrattuna. Tulos on ratkaiseva globaalien kansanterveyden kannalta, sillä se vahvistaa rokotteen joustavan käytön olevan turvallista ja tehokasta myös pikkulapsilla epidemioiden aikaisissa rokotepulatilanteissa. *Lancet*. Doshi RH, Lubega I, Muhoza P ym. DOI

Pitkäaikaisvaste lyhennetyissä pneumokokkrokotusohjelmissa (PCV10 vs PCV13) `` Satunnaistetun rokotetutkimuksen pidennetyssä seurannassa (n=354) arvioitiin serotyyppikohtaisten vasta-aineiden säilymistä viiden vuoden iässä joko 1+1- tai 2+1-ohjelmilla PCV10- ja PCV13-rokotteilla. Tulokset osoittivat, että PCV13-rokotteen antama vaste oli 1+1-aikataululla yhdenvertainen (non-inferior) 2+1-aikataulun kanssa viiteen ikävuoteen asti, kun taas PCV10:llä teho heikkeni nopeammin eikä täyttänyt yhdenvertaisuuden kriteerejä enää 4–5-vuotiaana. Tämä tukee suositusta siirtä annosmääriltään kevennettyihin aikatauluihin erityisesti maissa, jotka käyttävät laajemman suojan PCV13-rokotetta. *Lancet Child Adolesc Health*. Kapelus DJ, Olwagen CP, Izu A ym. DOI

Syljen biomarkerit aivotärähdysten alatyypityksessä nuorilla `` Poikkileikkaustutkimuksessa (n=156 aivotärähdyspotilasta ja 15 verrokkia, ikä 11–20 v) testattiin syljen 82 stressivastemerkkiaineen tasoja vamman jälkeen suhteessa erilaisiin kliinisiin oirekuviin (kognitiivinen, migreeni, ahdistus). Useat biomarkerit erottelivat alatyyppejä selvästi verrattuna terveisiin kontrollihin: esim. neurofilamentti kevytketju (NfL) oli koholla kognitiivisessa alatyypissä (FC 3,0), kun taas TLR2-taso oli kohonnut päänsärky/migreeni-alatyypissä (FC 2,2). Löydökset luovat pohjaa kajoamattomalle, biologiselle diagnostiikalle, joka voi jatkossa täydentää kliinistä aivotärähdysten yksilöllistä arviointia ja hoitoa. *J Pediatr*. Zynda AJ, Collins MW, Holland CL ym. DOI

Harvinaissairaus lapsella vaikuttaa perheen toimeentuloon viiveellä `` Suomalaisessa retrospektiivisessä rekisteritutkimuksessa seurattiin neurofibromatoosi 1 (NF1) -diagnoosin saaneiden lasten vanhempien (n=1218) tuloja ja työllisyyttä verrattuna terveiden lasten vanhempiin. Lapsen syntymän jälkeen NF1-perheiden vanhemmilla havaittiin 14–23 % heikompi tulokehitys ja 1–3 prosenttiyksikköä pienempi työllisyysasteen nousu. Vaikutus vahvistaa kliinisen käsityksen siitä, että kroonisten sairauksien kuormitus heijastuu perheiden sosioekonomiseen hyvinvointiin kumulatiivisesti, minkä vuoksi riittävään sosiaalityön tukeen on kiinnitettävä huomiota. *Genet Med. Gästgifvars K, Johansson E, Böckerman P ym. DOI*

MUUT JULKAISUT

Diabetes

Jatkuvan glukoosiseurannan (FreeStyle Libre Pro iQ) käyttö oireettoman tyypin 1 diabeteksen riskin arvioinnissa Diabetologia — Varmistetut poikkeavuudet sensorointidatassa ennustavat kliinisen taudin puhkeamista, mutta raja-arvot vaativat laitespesifiä tulkintaa. — [PubMed](#) ``

Kansainvälinen konsensusohje tyypin 1 diabeteksen varhaisvaiheen seulonnasta saarekeautovasta-aineilla Diabetologia — Laaja asiantuntijakatsaus asettaa minimivaatimukset diabeteksen väestöseulontaohjelmien turvalliselle ja tehokkaalle toteutukselle. — [PubMed](#) ``

Interventiot diabetekseen liittyvän ahdistuksen vähentämiseksi tyypin 1 ja 2 aikuisdiabeetikoilla: järjestelmällinen katsaus ja meta-analyysi Diabetologia — Psykologiset interventiot vähentävät diabeettista distressiä, samoin uusien sensoriteknologioiden käyttöönotto tyypin 1 potilailla. — [PubMed](#) ``

Diabeettisen retinopatian esiintyvyys ja riskitekijät tyypin 1 diabetesta sairastavilla lapsilla ja nuorilla Britanniassa Diabetes Obes Metab — Monikeskustutkimuksessa havaittiin varhaisen retinopatian riskin korreloivan huonoon sokeritasapainoon nuorilla tyypin 1 diabeetikoilla. — [PubMed](#) ``

Raskaudenaikainen kortikosteroidihoito raskausdiabeteksessä: meta-analyysi verensokerivasteista ja hoitostrategioista Diabetes Obes Metab — Sikiön keuhkojen kypsyttely kortikosteroidilla aiheuttaa odotetun, useita päiviä kestävä hyperglykemian, jota voidaan hallita parhaiten raskauteen räätälöidyillä insuliiniprotokollilla. — [PubMed](#) ``

Automaattisten insuliininnostelujärjestelmien pitkän aikavälin kliiniset ja taloudelliset hyödyt lapsilla ja nuorilla Diabetes Technol Ther — AID-järjestelmien kustannusvaikuttavuuden todettiin olevan erinomainen neljän valtion vertailussa parantuneen elämänlaadun ja vähentyneiden myöhäiskomplikaatioiden ansiosta. — [PubMed](#) ``

Jatkuvan glukoosiseurannan tarkkuus sairaalahoidossa olevilla lapsilla ja nuorilla Diabetes Technol Ther — Dexcom G7 toimi luotettavasti (MARD 12,5 %) osastohoidossa olleilla diabeetikoilla, mutta nopeiden verensokerin muutosten aikana tarkkuus hieman heikkeni. — [PubMed](#) ``

Sosioekonomiset erot raskausdiabeteksen esiintyvyydessä ja komplikaatiotaakassa Ruotsissa J Clin Endocrinol Metab — Raskausdiabeteksen riskit ja sitä seuraavat komplikaatiot painottuivat tilastollisesti merkittävästi maahanmuuttajataustaisille, matalasti koulutetuille ja pienituloisille naisille. — [PubMed](#) ``

Määräaikaisen CGM-datan etäarvioinnin ja kohdennetun intervention vaikutus tyypin 1 diabetesta sairastavien lasten hoitotasapainoon Horm Res Paediatr — Jatkuva etäseuranta ja palautteen antaminen ei tässä satunnaistetussa tutkimuksessa merkittävästi parantanut hyvässä hoitotasapainossa jo olevien potilaiden Time in Range -arvoa 6 kuukauden kohdalla. — [PubMed](#) ``

Endokrinologia, metaboliset sairaudet, lihavuus ja harvinaissairaudet

Synnyynnäisen lisämunuaiskuoren liikakasvun (CAH) aiheuttamat sairaalahoidot ja niiden tulokset läpi elämän J Clin Endocrinol Metab — CAH-potilailla on jo varhaislapsuudessa poikkeuksellisen korkea kuormitus vakavia sairaalahoidoja vaativia tilanteita ja oheissairastavuutta väestöön verrattuna. — [PubMed](#) ``

Letrotsolin teho ja turvallisuus tyttöjen perifeerisen ennenaikaisen murrosiän hoidossa J Clin Endocrinol Metab — Järjestelmällinen katsaus osoittaa letrotsolin hidastavan murrosiän ja luuston kehitystä turvallisesti tytöillä, joilla on esimerkiksi McCune-Albrightin oireyhtymä. — [PubMed](#) ``

Autististen transsukupuolisten ja sukupuolikirjoon kuuluvien aikuisten kokemuksia sukupuolenkorjaushoitojen toteuttamisesta J Clin Endocrinol Metab — Aistiherkkyydet ja toiminnanohjauksen haasteet vaikeuttavat hormonikorvaushoitojen ohjeiden mukaista käyttöä tällä kasvavalla potilasryhmällä. — [PubMed](#) ``

Ureakierron häiriöiden erityispiirteet TMEM70- ja MT-ATP6-peräisissä mitokondriosairauksissa akuuteissa kriiseissä J Inherit Metab Dis — Nämä spesifiset mitokondriaaliset taudit heijastuvat ureakiertoon fysiologisesti eri tavoin, mikä selittää eroja hyperammonemian ilmenemisessä kliinisissä kriiseissä. — [PubMed](#) ``

Kognitiivisen kehityksen pitkittäisseuranta tyypin II mukopolysakkaridoosissa 14 vuoden ajalta J Inherit Metab Dis — Neuroopaattisilla MPS II -potilailla kehitys pysähtyy ja taantuu merkittävästi tyypillisesti jo noin neljän vuoden iässä, mikä alleviivaa varhaisten ja aivoihin kohdennettujen hoitojen tarvetta. — [PubMed](#) ``

Sarkopenia on yleinen mutta alidiagnosoitu ongelma myrkytystyyppisissä synnynnäisissä aineenvaihduntasairauksissa J Inherit Metab Dis — Lihaskato oli yleinen löydös elinsiirtojonossa olevilla vaikeista aineenvaihduntataudeista (erityisesti orgaaniset asiduriat) kärsivillä lapsilla, liittyen olennaisesti välttämättömien aminohappojen vajaukseen. — [PubMed](#) ``

Neuronopaattisen Gaucherin taudin kliininen kuva, hepatosplenomegalia ja viiveet diagnoosissa Ukrainassa Orphanet J Rare Dis — Ukrainan kohortissa Gaucher tyyppi II eteni vauvoilla poikkeuksetta nopeasti kuolemaan, ja tyypissä III esiintyi voimakasta vaihtelua sekä merkittävää diagnostista viivettä alkavista silmäoireista huolimatta. — [PubMed](#) ``

Kasvojen fenotyyppin ja tekoälyn käyttö Sticklerin oireyhtymän tunnistuksessa Orphanet J Rare Dis — Koneoppimismallit tunnistivat potilaat terveistä vähintään 92 prosentin tarkkuudella, mikä voi tulevaisuudessa nopeuttaa varhaista diagnoosia. — [PubMed](#) ``

Lasten perinnöllisen hyperkolesterolemian hoidon ja seurannan nykytila Australiassa Arch Dis Child — Vain puolet Australian hoitorekisterissä olevista FH-lapsista saavutti tavoitteellisen LDL-tason laajoista statiinihoidoista huolimatta ja geenitestien hyödyntäminen oli puutteellista. — [PubMed](#) ``

Luustoiän viivästyksen yhteys ADHD-lääkityksen käyttöön perustuslaillista kasvunviivästymää sairastavilla lapsilla J Pediatr — Selvä luustoiän jättäminen korreloi annosvasteisesti voimakkaammin ADHD-lääkityksen käyttöön (jopa 35,1 %) viitaten yhteiseen hermostolliseen kypsymisviiveeseen. — [PubMed](#) ``

Rintaruokinnan turvallisuus diatsoksidihoidon aikana synnynnäistä hyperinsulinismia sairastavilla imeväisillä Horm Res Paediatr — Diatsoksidilääkittyjen hyperinsulinismivauvojen rintaruokinta säilytti normaalin glykeemisen vakauden ilman viitteitä vaarallisesta nesteylikuormasta. — [PubMed](#) ``

Kilpirauhasen ultraäänien diagnostinen arvo levinneessä sieni-infektiossa lastenonkologisella potilaalla Horm Res Paediatr — Tapausselostus osoittaa, että uusi kilpirauhaskyhy syöpähoitoja saaneella voi olla harvinainen disseminoituneen sieni-infektion ilmentymä. — [PubMed](#) ``

ZSWIM6-geenin homotsygoottiset mutaatiot aiheuttavat vaikeaa syndromaattista lyhytkasvuisuutta ja kehitysviivettä Horm Res Paediatr — Sisaruksilla todettu uusi peittyvästi periytyvä mutaatio, joka vaikuttaa transkriptiofaktori ZSWIM6:een, laajentaa taudin tunnettua, erittäin vaihtelevaa ilmiä. — [PubMed](#) ``

Spontaanin hypoglykemian aikana mitattujen kortisoli- ja kasvuhormonitasojen rajallinen diagnostinen arvo lapsilla Horm Res Paediatr — Tyypillinen lasten akuutin hypoglykemian aikainen matala kortisolivaste korreloi vain heikosti todelliseen lisämunuaiskuoren vajaatoimintaan (havaittiin alle 4 %:lla arvioituista). — [PubMed](#) ``

Estrogeenikorvaushoidon toteutumisen haasteet ja potilaiden käsitykset Turnerin oireyhtymässä Horm Res Paediatr — Merkittävä osa Turner-aikuisista keskeyttää tai käyttää estrogeenikorvaushoitoja puutteellisesti, usein sivuvaikutusten tai hoidon tarvetta koskevien väärin olettamusten vuoksi. — [PubMed](#) ``

Hypokondroplasian geneettisen, endokrinologisen ja radiologisen fenotyypin tarkentaminen Horm Res Paediatr — FGFR3-mutaatioista aiheutuva hypokondroplasia on radiologisesti usein erittäin hienovaraisesti ilmentyvä luustodysplasia, jonka kliininen kuva on yllättävän heterogeeninen. — [PubMed](#) ``

Isän raskautta edeltävän painoindeksin ja elintapojen yhteys lapsen painonkehitykseen 5-vuotiaaksi asti Pediatr Obes — Isän korkeamman kehon painoindeksin todettiin olevan heikosti yhteydessä lapsen korkeampaan rasvamassan osuuteen ja Z-score-arvoihin vasta viiden vuoden iässä. — [PubMed](#) ``

Neonatologia

Aivan äärimmäisen ennenaikaisesti syntyneiden hengitystiesairastavuus ensimmäisten elinvuosien aikana J Pediatr — Rv 22–23 syntyneiden varhaislapsuuden keuhko-oireilu osoittautui samankaltaiseksi kuin rv 24–25 syntyneillä selviytyjillä polikliinisen seurannan perusteella. — [PubMed](#) ``

Vastasyntyneiden delirium-seulontatyökalun kliininen käytettävyys tehohoidossa Acta Paediatr — Tutkijoiden sovittama uusi sairaanhoitajien käyttöön suunniteltu SOS-ND-delirium-työkalu huomasi lastenpsykiatrin tunnistamat tapaukset, kun taas kokeneet neonatologit eivät systemaattisesti pitäneet vastaavia kliinisiä tiloja deliriumina. — [PubMed](#) ``

Allergologia, immunologia ja keuhkosairaudet

Rekombinanttien maapähkinäallergeenien vasta-aineiden raja-arvot anafylaksiariskin arvioinnissa lapsilla Acta Paediatr — Erityisesti Ara h 2 -vasta-aineet (OR 19,65) olivat erittäin vahvassa yhteydessä maapähkinän aiheuttamaan anafylaksiaan, kun taas Ara h 9 näytti jopa käänteisesti yhteydelliseltä. — [PubMed](#) ``

Omalitsumabivasteeseen liittyvät tekijät ja ikäerot kroonisessa spontaanissa urtikariassa Acta Paediatr — Aikuisten ja lasten systemaattiset inflammaatiomarkerit (mm. Systemic Immune-Inflammation Index) toimivat hieman eri tavoin omalitsumabihoiton onnistumisen ennustajina kroonisessa nokkosihottumassa. — [PubMed](#) ``

Neurologia ja neuropsykiatria

Katatonian 6-vuotiaalla Beckerin lihasdystrofiaa sairastavalla lapsella Pediatrics — Tapausselostus korostaa haastavaa erotusdiagnostiikkaa nopeasti taantuneella lapsella, jonka vaikea ja lääkeresistentti katatonia laukesi vasta sähköhoidolla (ECT). — [PubMed](#) ``

Kotivideoiden hyödyntäminen keskosten varhaisessa General Movements -arviossa Acta Paediatr — Kotona älypuhelimella tallennetut imeväisten liikevideot (GMA) olivat erittäin luotettavia CP-riskin arviossa, ja niiden korrelaatio perinteiseen ASQ-kyselyyn oli odotetusti vain heikko. — [PubMed](#) ``

Kardiologia

Patogeenisten varianttien löytymisaste nuorten äkkikuolemien postmortem-geenitestauksessa Genet Med — Meta-analyysin mukaan noin 19 %:lta (95 % lv 15–24 %) sydänperäisesti äkkikuolleista (1–50-vuotiaista) löytyy patogeeninen geenivariantti kuoleman jälkeisissä selvittelyissä. — [PubMed](#) ``

Hemato-onkologia

CAR-T-soluhoidon lasten akuutissa lymfoblastileukemiassa: katsaus yleispediatreille Pediatrics — Käytännönläheinen katsaus kuvaa uudelleenhoitoon (relapsoituneen B-ALL:n) tarkoitettujen synteettisten immuunisolujen indikaatiot, varhaiskomplikaatiot ja pitkäaikaissurannan avainasiat lähisairaalaissa. — [PubMed](#) ``

Akuuttipediatria, tehohoito ja lastenkirurgia

Kliinikoiden kokemukset yhteistyöstä poliisin kanssa lasten päivystyksessä Pediatrics — Laadullinen haastattelututkimus osoitti turvallisuusviranomaisten toiminnan lasten ensiavussa usein hyödylliseksi, mutta roolien epäselvyydet saattoivat horjuttaa perheen luottamusta hoitoon. — [PubMed](#) ``

Fyysisten ja kemiallisten rajoitteiden käytön epätasa-arvoisuuden vähentäminen lasten päivystyksessä laatuintervention avulla Pediatrics — Kohdennetuilla tiimikoulutuksilla (kuten varhaisella rauhoittelulla ja arviointiprotokollilla) onnistuttiin tasoittamaan rajoitustoimenpiteiden rodullisia eroja lisäämättä henkilöstön tapaturmia. — [PubMed](#) ``

Sosiodemografisten tekijöiden ja asuinalueen tupakansavualetistuksen yhteys lasten hengitysteiden tehohoitojakoihin Arch Dis Child — Kymmenen vuoden pitkittäisaineisto Englannista osoitti huonommassa sosioekonomisessa asemassa olevien sekä runsastupakkaisissa naapurustoissa elävien lasten päätyvän useammin teho-osastolle infektioiden vuoksi. — [PubMed](#) ``

Lasten sepsiksen kehittyvä kenttä ja uudet määritelmät Arch Dis Child — Sepsiksen paradigma (Phoenix-kriteerit) on kääntynyt elinvauriokeskeiseksi tulehdusmerkkien sijaan, mutta vaikeimpana kapeikkona on edelleen taudin nopea varhaistunnistus peruspäivystyksessä. — [PubMed](#) ``

Lasten sepsiksen sairaalakohtaisten hoito-ohjeiden laatu ja yhdenmukaisuus kansainvälisessä vertailussa Arch Dis Child — Paikalliset sairaaloiden sepsisohjeet saivat toistuvasti heikot arviot menetelmällisessä systematiikassa ja erosivat usein mm. neste- tai kortikosteroidihoidon ohjeistuksissa verrattuna Surviving Sepsis 2020 -protokollaan. — [PubMed](#) ``

Yleispediatria ja ennaltaehkäisevä terveydenhuolto

Varallisuuden uudelleenjakopolitiikan vaikutukset kehitysavun leikkausten aiheuttaman lapsikuolleisuuden kasvun ehkäisyssä Lancet — Mikrosimulaatiomallinnus ennustaa, että esimerkiksi globaali varallisuusvero estäisi merkittävästi kehittyvien maiden lapsikuolleisuutta kehitysapumäärärahojen leikkausten uhan alla. — [PubMed](#) ``

Äidin verestä tehtävän sikiön cfDNA-seulonnan epätyypillisten löydösten diagnostinen merkitys Genet Med — Liki puolet epätyypillisistä raskaudenaikaisista NIPT-seulontalöydöksistä selittyi jatkotesteissä kopiolumuutoksilla tai muilla patologisilla diagnooseilla, ja löydökset on tutkittava huolellisesti. — [PubMed](#) ``

Varhaislapsuuden hyvinvointia ja kukoistusta (flourishing) mittaavien viitekehysten systemaattinen katsaus Pediatrics — Positiiviseen kehitykseen perustuvat mittarit korostavat muun muassa resilienssin, emotionaalisen hyvinvoinnin ja terveen kiintymyssuhteen roolia pelkkien sairauksien poissaolon sijaan. — [PubMed](#) ``

Terveydenhuollon arvo-ohjattujen rahoitusmallien vaikutus lasten astmahoidon laatuun ja etnisiin eroihin Pediatrics — Medicaid ACO -mallin käyttöönotto lisäsi hieman rutiinikäyntejä ja vähensi päivystyskäyntejä, mutta ei kyennyt korjaamaan taustalla olevaa etnisyyteen sidottua eriarvoisuutta. — [PubMed](#) ``

Vammojen aiheuttama tautitaakka ja kuolleisuus arabialueen nuorilla 1990–2023 Lancet Child Adolesc Health — Vammat (kuten sodat ja liikenneonnettomuudet) aiheuttivat jopa 57,3 % kaikista arabialueen 10–24-vuotiaiden kuolemista ja tautitaakassa on voimakasta maantieteellistä hajontaa. — [PubMed](#) ``

Lasten lääkinnällisten laitteiden saatavuuden parantaminen ja sääntelyn kehitystarpeet EU:ssa ja USA:ssa Lancet Child Adolesc Health — Kiristyneet CE-merkinnän vaatimukset EU:ssa haittaavat lasten lääkinnällisten laitteiden tutkimista ja saantia markkinoille (ns. off-label -käyttö jatkuu), vaaten joustavampaa hallinnollista tukea lainsäätäjiltä. — [PubMed](#) ``

Kyselytutkimus lasten monisairastavuuden (multiple long-term conditions) tunnistamisesta Arch Dis Child — Asiantuntijat ja potilasryhmät arvioivat prioriteetteja monisairastavien lasten tunnistusmenetelmissä ja oireiden yhteensovittamisessa yhtenäiseksi perushoidoksi. — [PubMed](#) ``

Kouluterveydenhuollon pisteiden perustamisen vaikutus perusterveydenhuollon käyttöön maaseudun lapsilla J
Pediatr — Kouluissa toimivien, kokonaisvaltaisten terveyspisteiden avaaminen lisäsi selvästi perusterveydenhuollon rokotuskäyntejä hajanaisilla asuinalueilla asuvilla yhdysvaltalaislapsilla. — PubMed ``

HUOMIOITAVAA

Edellä kuvatut meta-analyysit ja RCT-tutkimukset ovat rakenteeltaan laadukkaita, mutta useat havainnoivat seurantalutkimukset (esim. Kawasakin taudin aikasarjat, harvinaissairauksien ennusteet ja astman hoidon talousmallinnukset) ovat alttiita harhoille tai kuvaavat vain yksittäisen valtion, kuten Ruotsin, Yhdysvaltojen tai Britannian paikallisia käytäntöjä. Vain osa tuloksista (kuten rokotevaikuttavuus ja hapen osapaineohjeet elvytyksessä) on suoraan käännettävissä suomalaiseen yleispediatriseen linjaan.

Tämä on tekoälyn automaattisesti tuottama tiivistelmä alkuperäisistä tiivistelmistä. Tarkista kliinisesti merkittävät tiedot alkuperäisjulkaisusta.

LÄHDEARTIKKELIT

1. Immunogenicity of fractional one-fifth and one-half doses of 17DD yellow fever vaccine compared with full dose in children aged 9-23 months in Uganda: a phase 4, single-blind, randomised clinical trial.
Lancet · 2026-09-11 · Doshi RH, Lubega I, Muhoza P ym.
2. Use of the bacterial lysate OM-85 for the primary prevention of wheezing lower respiratory illness in preschool children: a randomised, placebo-controlled trial.
Lancet · 2026-09-07 · Morgan WJ, Mauger DT, Bacharier LB ym.
3. Wealth redistribution policies to mitigate the impact of development assistance defunding: a retrospective evaluation and forecasting analysis up to 2030.
Lancet · 2026-09-07 · Sibils GB, Anderle RVR, da Silva AF ym.
4. Oxygen vs Air at Birth for Moderate- to Late-Preterm Infants: The AIROPLANE Cluster Randomized Crossover Trial.
JAMA · 2026-09-09 · Peart SR, Manley BJ, Cheong JLY ym.
5. China has made progress in child mortality.
BMJ · 2026-09-09 · Long Z
6. Hospitalizations and outcomes in Congenital Adrenal Hyperplasia across the lifespan: A population-based cohort study.
J Clin Endocrinol Metab · 2026-09-09 · Hafner L, Laager R, Mueller B ym.
7. Letrozole in Paediatric Females for Peripheral Precocious Puberty: A Systematic Review of Efficacy and Safety.
J Clin Endocrinol Metab · 2026-09-09 · Tartarini C, Trinati E, Varriale G ym.
8. Social inequalities in gestational diabetes prevalence and complication burden: a nationwide Swedish cohort study.
J Clin Endocrinol Metab · 2026-09-07 · Kaegi-Braun N, Söderström Shields E, Ersson M ym.
9. Transgender and gender diverse autistic adults' experiences undergoing gender-affirming hormone therapy as prescribed.
J Clin Endocrinol Metab · 2026-09-08 · Miller SL, Bourke-Taylor H, Dixon K ym.
10. Continuous glucose monitoring using the FreeStyle Libre Pro iQ in presymptomatic type 1 diabetes.
Diabetologia · 2026-09-07 · Weiss A, Huber E, Reinmüller F ym.
11. International consensus guidance for general population screening for islet autoantibodies to diagnose early-stage type 1 diabetes: a nominal group technique process.
Diabetologia · 2026-09-10 · Ziegler AG, Rewers MJ, Achenbach P ym.
12. Interventions to reduce diabetes-related distress among adults with type 1 or type 2 diabetes: a systematic review and meta-analysis of randomised controlled trials.
Diabetologia · 2026-09-11 · Schipper SBJ, Karagiannis T, Zaccardi F ym.

13. Preserving beta cell function in children and adolescents with newly diagnosed stage 3 type 1 diabetes: per-protocol population analysis from the PROTECT randomised trial.
Diabetologia · 2026-09-10 · Herold KC, Dayan CM, Chatenoud L ym.
14. A Multicentre Study of Prevalence and Risk Factors of Diabetic Retinopathy in Children and Young People With Type 1 Diabetes in the United Kingdom.
Diabetes Obes Metab · 2026-09-08 · Toh DJC, Hulikere S, Mufti R ym.
15. Antenatal Corticosteroids in Gestational Diabetes: A Systematic Review of Glycemic Response and Management Strategies.
Diabetes Obes Metab · 2026-09-09 · Katz A, Shulkin A, Jacobson S ym.
16. Long-Term Clinical and Economic Impact of Automated Insulin Delivery Systems Use in Pediatric and Adolescents Type 1 Diabetes: Results Across Australia, Canada, the UK, and the USA.
Diabetes Technol Ther · 2026-09-10 · Legault L, Sherr JL, Davis EA ym.
17. Pediatric Inpatient Continuous Glucose Monitor Accuracy by Sensor Wear Day, Hospital Day, and Glucose Rate of Change.
Diabetes Technol Ther · 2026-09-10 · Ruiz JL, Stein AB, Wheelock A ym.
18. Association of a Child's Rare Disease Neurofibromatosis 1 with Parental Income and Employment Trajectories Following the Child's Birth.
Genet Med · 2026-09-08 · Gästgifvars K, Johansson E, Böckerman P ym.
19. Detection rate of pathogenic variants by postmortem genetic testing for sudden cardiac death among children and young adults: systematic review and meta-analysis.
Genet Med · 2026-09-08 · Fukushima KK, Itaya T, Kamiakito Y ym.
20. Why atypical findings matter: Follow up testing finds diagnostic results related to cfDNA screen.
Genet Med · 2026-09-07 · Whitham R, Anderson HS, LaGrave D ym.
21. Distinct Urea Cycle Dysfunction Profiles Differentiate Acute Metabolic Decompensation in TMEM70 and MT-ATP6-Related Mitochondrial ATP Synthase Defects.
J Inherit Metab Dis · 2026-Sep · Siri B, Martinelli D, Carrozzo R ym.
22. Longitudinal Assessment of Cognitive Development in 23 Patients With Mucopolysaccharidosis (MPS) Type II: Results of up to 14 Years of Follow-Up.
J Inherit Metab Dis · 2026-Sep · Holdorp JJ, Kruijshaar MEM, Vollebregt AAMA ym.
23. Sarcopenia in Pediatric Intoxication Type Inborn Errors of Metabolism: A Frequent and Underrecognized Condition.
J Inherit Metab Dis · 2026-Sep · Veraldi S, Basso MS, Soglia G ym.
24. Clinical and genetic landscape of neuronopathic gaucher disease in Ukraine: hepatosplenomegaly and diagnostic delay.
Orphanet J Rare Dis · 2026-08-31 · Samonenko N, Olkhovych N, Okhotnikova O ym.
25. Diagnosis of rare diseases based on facial phenotype: a quantitative assessment using 2D and 3D photography in Stickler syndrome.
Orphanet J Rare Dis · 2026-07-27 · Rohée-Traoré A, Taverne M, Hennocq Q ym.
26. RSV Bivalent Prefusion F Protein Vaccine in Pregnancy and Protection Against RSV-Associated Illness in Infants: A Systematic Review and Meta-Analysis.
JAMA Pediatr · 2026-09-08 · Batool R, Wang R, Obeid H ym.
27. A 6-Year-Old With Becker Muscular Dystrophy and Catatonia.
Pediatrics · 2026-09-08 · Lichtor SA, Robinson M, Luccarelli J ym.
28. AI at the Bedside: An Argument for a Training Wheels Approach.
Pediatrics · 2026-09-08 · MacDuffie KE, Diekema DS, Kett JC ym.
29. CART-Cell Therapy in Pediatric Acute Lymphoblastic Leukemia: A Review for General Pediatricians.
Pediatrics · 2026-09-10 · Grasso A, Mishra AK, Silva J ym.
30. Clinicians' Experiences With Law Enforcement in a Pediatric Emergency Department.
Pediatrics · 2026-09-10 · Abrams AH, Ritger C, Feinstein JA ym.
31. Flourishing Childhood Frameworks: A Scoping Review.
Pediatrics · 2026-09-08 · Davis JA, Talati Z, Gibson LY ym.

32. **Medicaid ACO Implementation and Pediatric Asthma Care Equity.**
Pediatrics · 2026-09-09 · Geissler KH, Shieh MS, Poronsky KE ym.
33. **Reducing Inequities in Restraint Use in the Pediatric Emergency Department.**
Pediatrics · 2026-09-10 · Adu MR, Rolison M, Powers E ym.
34. **Treatment and Outcomes of Kawasaki Disease Over 40 Years.**
Pediatrics · 2026-09-11 · Bonanni F, Claudi G, Vanacore C ym.
35. **Immunogenicity up to age 5 years following a single-dose or two-dose infant primary series of 10-valent or 13-valent pneumococcal conjugate vaccine each followed by a booster dose in South Africa: extended follow-up of a single-centre, open-label, non-inferiority, randomised controlled trial.**
Lancet Child Adolesc Health · 2026-09-08 · Kapelus DJ, Olwage CP, Izu A ym.
36. **Injury burden among adolescents and young adults aged 10-24 years in the Arab region, 1990-2023: a systematic analysis of the Global Burden of Disease Study 2023.**
Lancet Child Adolesc Health · 2026-09-08 · Kusuma D, Hasmi AN, Shukla A ym.
37. **Opportunities for advancing paediatric medical device access: regulatory frameworks in the EU and USA.**
Lancet Child Adolesc Health · 2026-09-08 · Hasner MC, van Mullem IP, Robertson FC ym.
38. **Association between sociodemographic factors, neighbourhood cigarette smoke exposure and critical illness due to respiratory condition among paediatric population in England, 2014-2023: a retrospective cohort study.**
Arch Dis Child · 2026-09-11 · Vadibeler S, Mustafa K, Dondo TB ym.
39. **Clinically significant night-to-night variability in overnight oximetry screening for obstructive sleep apnoea in children with Down syndrome: a retrospective review of screening data.**
Arch Dis Child · 2026-09-08 · Garde AJB, Wen Yi Ong J, Howarth Z ym.
40. **Evolving landscape of paediatric sepsis: progress, gaps and the next generation of tools.**
Arch Dis Child · 2026-09-11 · Jump Salcedo P, Owens DR
41. **Paediatric familial hypercholesterolaemia in Australia: a real-world registry study.**
Arch Dis Child · 2026-09-09 · Martin AC, Srinivasan S, Justo RN ym.
42. **Quality and concordance of international paediatric sepsis guidelines: a cross-sectional appraisal from the SENTINEL International study.**
Arch Dis Child · 2026-09-08 · Solan T, Williams A, George S ym.
43. **Survey of healthcare professionals, families and those with lived experience, exploring methodologies for identifying multiple long-term conditions in childhood.**
Arch Dis Child · 2026-09-11 · van Hasselt TJ, Hart J, Patel M
44. **Administrative Billing Codes Cannot Distinguish Vaping from Cigarette Smoking.**
J Pediatr · 2026-09-10 · Wang J
45. **Associations Between Saliva-Based Biomarkers and Pediatric Concussion Subtypes.**
J Pediatr · 2026-09-07 · Zynda AJ, Collins MW, Holland CL ym.
46. **Cerebrospinal Fluid Shunt Failure in Children Is Associated with Medical Complexity and Shunt Position, Not Shunt Technology: A Multicenter Prospective Study from the Hydrocephalus Clinical Research Network.**
J Pediatr · 2026-09-09 · Ravindra VM, Kestle JRW, Jensen H ym.
47. **Outpatient Respiratory Outcomes in Infants Who Survive Hospitalization for Extreme Prematurity.**
J Pediatr · 2026-09-06 · Fierro JL, Collaco JM, Aoyama BC ym.
48. **School-Based Health and Healthcare Utilization Among Rural Youth: Evidence from a School-Based Health Center Opening.**
J Pediatr · 2026-09-07 · Han Z, Zhang X, Tennyson S
49. **Skeletal Maturation Delay and ADHD Medication Use in Children with Constitutional Growth Delay: A Retrospective-Pro prospective Study.**
J Pediatr · 2026-09-09 · Cahn R, Michaely SA, Gillis D
50. **Clinical Application of a Neonatal Delirium Screening Tool: A Feasibility Study.**
Acta Paediatr · 2026-09-08 · Stenkjaer RL, Egerod I, Moszkowicz M ym.

51. Diagnostic Performance of Recombinant Peanut Allergens in Children: sIgE Cut-Offs and Anaphylaxis Risk.
Acta Paediatr · 2026-09-08 · Gazzolari L, Porreca A, D'Andrea M ym.
52. Factors Associated With Omalizumab Response in Chronic Spontaneous Urticaria: Are There Age-Related Differences?
Acta Paediatr · 2026-09-08 · Yıldırım Nalbant G, Coşkun R, Çalışkan N ym.
53. Remote Early Follow-Up: Home Videos Enabled Reliable General Movement Assessment With Only Weak Association With the Ages and Stages Questionnaire.
Acta Paediatr · 2026-09-08 · Brown A, Hansen BM, Lauruschkus K ym.
54. Demand Breastfeeding in Infants using Diazoxide to manage Congenital Hyperinsulinism.
Horm Res Paediatr · 2026-09-12 · Worthington S, Allchin B, Auckburally SH ym.
55. Diagnostic Value of Thyroid Ultrasound in Disseminated Fungal Infection. Case Report.
Horm Res Paediatr · 2026-09-11 · Pipino C, Zoroquian P, Esparza P ym.
56. Homozygous variants in ZSWIM6 cause severe syndromic short stature and developmental delay.
Horm Res Paediatr · 2026-09-12 · Amaratunga SA, Bezdzicka M, Tayeb TH ym.
57. Limited Diagnostic Utility of Cortisol and Growth Hormone Levels Obtained During Hypoglycemia in Children.
Horm Res Paediatr · 2026-09-07 · Gil Margolis M, Yackobovitch-Gavan M, Phillip M ym.
58. Patterns, Perceptions, and Gaps in Estrogen Replacement Therapies Among Adolescents and Adults with Turner Syndrome: Insights from the UThealth Houston/Turner Syndrome Society of the United States Research Registry.
Horm Res Paediatr · 2026-09-10 · Shihadeh F, Prakash SK, Rivera-Davila M ym.
59. Refining the Hypochondroplasia Phenotypic Continuum: Genetic, Endocrine, and Radiological Findings in 23 Patients.
Horm Res Paediatr · 2026-09-11 · Kolkiran A, Kulali MA, Dasar T ym.
60. Scheduled remote review of continuous glucose monitoring data with targeted intervention vs standard care in children with Type 1 Diabetes: A parallel-groups study.
Horm Res Paediatr · 2026-09-12 · Gehrman FE, Haddow L, Delaney PWJ ym.
61. Associations Between Paternal Pre-Conceptional Body Mass Index and Lifestyle Factors and Offspring Weight Development.
Pediatr Obes · 2026-Sep · Almstrup AB, Mogensen CS, Mølgaard C ym.

Automaattisesti tuotettu 13.9.2026 · v1.22.0. Lähde: PubMed / NCBI E-utilities. Tiivistelmä on tuotettu tekoälyllä alkuperäisistä abstrakteista — tarkista kliinisesti merkittävät tiedot alkuperäisjulkaisusta.